Kaupunginvaltuuston 16.11.2026 kokouksen laillisuus ja täytäntöönpanokelpoisuus

KH 23.11.2026 § 405

377/00.02.01/2022

Valmistelija hallintojohtaja Markus Hämäläinen
markus.hamalainen@savonlinna.fi, p. 050 470 9394

Selostus

Kuntalain 39 §:n mukaan kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kuntalain 96 §:n mukaan, jos kunnanhallitus katsoo, että valtuuston päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä taikka että valtuusto on ylittänyt toimivaltansa tai että päätös on muuten lainvastainen, kunnanhallituksen on jätettävä päätös täytäntöön panematta. Asia on viipymättä saatettava valtuuston uudelleen käsiteltäväksi.

Kaupunginvaltuusto käsitteli 16.11.2026 kokouksessaan seuraavat asiat:

§ 106 Alueellisen työllisyysjaoston vaali valtuustokaudella 2025-2029
Päätös annetaan tiedoksi valituille sekä toimielimen esittelijälle.

§ 107 Veroprosenttien määrääminen vuodelle 2027
Päätös annetaa toimenpiteitä varten talousjohtajalle.

§ 108 Savonlinnan kaupungin organisaatiouudistus
Päätös annetaa toimenpiteitä varten kaupunginlakimiehelle ja henkilöstöpäällikölle

§ 109 Valtuustoaloitteet 16.11.2026

- Olli-Pekka Kristianssonin valtuustoaloite: Asuntojen lyhytvuokrausajan nostaminen enintään 180 päivään vuodessa
- Jarmo Puustisen ja KD:n valtuustoryhmän valtuustoaloite: Savonlinnan junayhteyksien sujuvuuden ja esteettömyyden parantaminen Parikkalan rautatieasemalla
- Merja Munckin valtuustoaloite: Savonlinnan kaupungin on ennakoitava hyvinvointialueiden tulevia muutoksia
- Minna Tikkisen valtuustoaloite: Selvityspyyntö juridis-hallinnollisesta menettelystä

Valtuuston puheenjohtaja Minna Tikkinen teki valtuustoaloitteen aiheella selvityspyyntö juridis-hallinnollisesta menettelystä. Luettuaan oman aloitteensa valtuuston puheenjohtaja ei sallinut puheenvuoroja asiassa, vaikka kokousjärjestelmässä oli puheenvuoropyyntöä koskeava ilmoitus. Valtuuston puheenjohtaja vetosi valtuutettujen kesken sovittuun tapaan siitä, että jos valtuustoaloitetta kannattaa vähintään puolet valtuutetuista, käydään valtuustoaloitteesta lähetekeskustelu.

Hallintosäännön 2 luvun 5 §:n mukaan kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen on valtuustoryhmällä ja valtuutetulla oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kaupungin toimintaa ja hallintoa koskevista asioista. Aloite annetaan puheenjohtajalle. Aloitetta ei oteta heti käsiteltäväksi, vaan se lähetetään kaupunginhallituksen valmisteltavaksi. Valtuusto voi erikseen päättää, että aloitteesta käydään lähetekeskustelu siitä, miten asia on valmisteltava.

On selvää, että valtuuston kokouksissa on noudatettava hallintosääntöä, eivätkä valtuutetut voi poiketa hallintosäännön määräyksistä keskinäisillä sopimuksilla. Jos kokousmenettelyyn liittyvä sovittu asia on ristiriidassa hallintosäännön kanssa, sovelletaan sovitun sijasta hallintosääntöä.

Kuntalain 39 §:n mukaan kaupunginhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Edelleen kuntalain 96 §:n nojalla kaupunginhallituksen katsoessa, että valtuuston päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä taikka että valtuusto on ylittänyt toimivaltansa tai että päätös on muuten lainvastainen, kaupunginhallituksen on jätettävä päätös täytäntöön panematta. Asia on viipymättä saatettava valtuuston uudelleen käsiteltäväksi.

Edellä olevasta voidaan havaita, että kaupunginhallituksen laillisuusvalvonta ja täytäntöönpanematta jättäminen kohdistuu kuntalain 96 §:n osalta päätökseen. Valtuustoaloite jätetään puheenjohtajalle ja aloite lähetetään kaupunginhallitukselle, mutta aloitetta ei varsinaisesti käsitellä, eikä valtuusto siten tee varsinaista päätöstä.

Toisaalta taas kaupunginhallituksella on velvollisuus käsitellä sille lähetetty valtuustoaloite ja se voi toimivaltaisena tahona valmistella asian valtuustolle.

Valtuustoaloitteen käsittelyn yhteydessä kaupunginhallitus voi arvioida myös sitä, onko aloitteen vastaanottamisessa valtuuston kokouksessa noudatettu hallintosäännön mukaista menettelyä.

Hallintosäännön 2 luvun 5 §:n mukaan päätösvalta lähetekeskustelun käymisestä on valtuustolla. Valtuuston puheenjohtajan tehtävä on johtaa kokouksen puhetta (kuntalaki 102 §). Tehtävään ei sisälly toimivaltaa ratkaista valtuuston puolesta asiaa, josta hallintosäännön mukaan päättää valtuusto.

Kun valtuustoaloite on annettu puheenjohtajalle, valtuusto voi päättää lähetekeskustelusta vain, jos valtuutettu tekee siitä kokouksessa ehdotuksen. Ehdotuksen tekeminen edellyttää, että valtuutettu saa puheenvuoron. Kokousjärjestelmässä oli puheenvuoropyyntö. Kun puheenjohtaja kieltäytyi myöntämästä pyydettyä puheenvuoroa, hän tosiasiassa ratkaisi itse, ettei lähetekeskustelua käydä. Puheenjohtaja ei myöskään voinut tietää puheenvuoron sisältöä myöntämättä sitä.

Puheenjohtajan perusteena käyttämä valtuutettujen keskinäinen sovittu käytäntö asettaa lähetekeskustelulle lisäedellytyksen, jota hallintosääntö ei tunne eli vaatimuksen siitä, että aloitetta on kannatettava vähintään puolet valtuutetuista. Edellä todetulla tavalla tällainen käytäntö ei voi syrjäyttää hallintosäännön määräystä eikä rajoittaa valtuuston hallintosääntöön perustuvaa päätösvaltaa.

Kaupunginhallitus katsoo, että valtuustoaloite on lähetetty kaupunginhallituksen valmisteltavaksi virheellisessä järjestyksessä. Valtuustolta on evätty hallintosäännön mukainen mahdollisuus päättää, käydäänkö aloitteesta lähetekeskustelu siitä, miten asia on valmisteltava. Riippumatta siitä, onko kysymys kuntalain 96 §:ssä tarkoitetusta päätöksestä, kaupunginhallitus voi kuntalain 39 §:n mukaisena valtuuston asioiden valmistelijana käsitellä valtuustoaloitteen ja saattaa asian valtuuston käsiteltäväksi. Valtuutetulla on oikeus tehdä hallintosäännön nojalla uusi aloite.

Toimivalta	Kuntalaki 39 §
Esittelijä	Vt. kaupunginjohtaja Ma Ding
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus 1. toteaa, että edellä mainitut kaupunginvaltuuston 16.11.2026 kokousten päätökset ovat syntyneet laillisessa järjestyksessä ja kuuluvat valtuuston toimivaltaan ja, että päätökset eivät ole lainvastaisia; ja 2. päättää panna ne täytäntöön; sekä 3. päättää osoittaa valtuustoaloitteet seuraavalla tavalla valmisteltavaksi: Olli-Pekka Kristianssonin valtuustoaloite teknisen toimialan valmisteltavaksi ja Jarmo Puustisen ja KD:n valtuustoryhmän valtuustoaloite, Merja Munckin valtuustoaloite keskushallinnon valmisteltavaksi; ja 4. päättää, että Minna Tikkisen valtuustoaloite ei anna aihetta toimenpiteisiin ja esittää kaupunginvaltuustolle, että se merkitsee tämän päätöksen tiedoksi.
Käsittely	Esittelijä muutti päätösehdotustaan seuraavasti: Kaupunginhallitus 1. toteaa, että edellä mainitut kaupunginvaltuuston 16.11.2026 kokousten päätökset § 106 - 108 ovat syntyneet laillisessa järjestyksessä ja kuuluvat valtuuston toimivaltaan ja, että päätökset eivät ole lainvastaisia; ja 2. päättää panna ne täytäntöön; sekä päättää, että valtuustoaloitteet § 109 eivät anna aihetta toimenpiteisiin, sillä niiden käsittelyssä ei noudatettu hallintosääntöä ja esittää kaupunginvaltuustolle, että se merkitsee tämän päätöksen tiedoksi.
Päätös	Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän muutetun päätösehdotuksen. Kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja Sanna Metsälä saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 10.05.
Toimenpiteet	selostus- ja päätösosan mukaisesti